

STANOWISKO

RADY NAUKOWEJ INSTYTUTU BIOLOGII SSAKÓW PAN W BIAŁOWIEŻY W SPRAWIE STRATEGII OCHRONY PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

- 1) Puszcza Białowieża jest najcenniejszym ekosystemem leśnym na niżu Europy, ukształtowanym przez naturalne procesy lasotwórcze, a nie na skutek działalności człowieka. Jest najważniejszym lub jedynym obszarem występowania unikatowych gatunków zwierząt, roślin i grzybów w Polsce, charakteryzującym się ogromną różnorodnością biologiczną. Cechy te zdecydowały o włączeniu Puszczy Białowieżskiej do sieci Natura 2000 oraz nadaniu jej statusu Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO.
- 2) Istotnym celem ochrony Puszczy Białowieżskiej jest zachowanie naturalnych procesów przyrodniczych, których przejawem jest naturalna dynamika liczebności populacji zwierząt i roślin, w tym masowe pojawy różnych gatunków.
- 3) Gradacje kornika drukarza występujące w drzewostanach świerkowych nie mają wpływu na trwałość ekosystemu Puszczy Białowieżskiej, a tym bardziej na stan zachowania siedlisk chronionych w ramach sieci Natura 2000, szczególnie tych, w których świerk nie odgrywa istotnej roli jako gatunek lasotwórczy. Dlatego wycinka świerków prowadzona przez PGL Lasy Państwowe w celu ochrony siedlisk Natura 2000 jest nieuzasadniona.
- 4) Wycinka i wywożenie martwych świerków z drzewostanów Puszczy Białowieżskiej są niezgodne z Planem Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 oraz Zintegrowanym Planem Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO, prowadzą do zakłócenia naturalnych procesów przyrodniczych, mają destrukcyjne oddziaływanie na stan siedlisk i gatunków oraz nieprzewidywalne skutki dla środowiska. Gospodarka leśna, w tym usuwanie martwych i zamierających drzew, została w Planie Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża zidentyfikowana jako potencjalne zagrożenie dla stanu zachowania siedlisk i wielu rzadkich gatunków zwierząt. Jeśli wycinka jest uzasadniona względami bezpieczeństwa publicznego, martwe świerki powinny być ścinane wyłącznie przy drogach publicznych oraz szlakach turystycznych i pozostawiane na miejscu do naturalnego rozkładu.
- 5) Eksploatacja Puszczy Białowieżskiej na zasadach gospodarki leśnej nie zapewnia zrównoważonego wykorzystania jej zasobów i nie wspiera rozwoju społeczności lokalnych. Taki rozwój jest możliwy tylko poprzez użytkowanie nie wpływające negatywnie na naturalne procesy i strukturę drzewostanów Puszczy, oraz uwzględniające jej unikatowość przyrodniczą.
- 6) Status obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO i obszaru Natura 2000 nie gwarantuje wystarczającej ochrony Puszczy Białowieżskiej. Właściwą i trwałą ochronę może zapewnić

ujednoczenie statusu ochronnego całego kompleksu Puszczy i uporządkowanie stanu prawnego w duchu rozwiązań zaproponowanych w 2006 roku przez Zespół Prezydenta RP do Opracowania Projektu Ustawy Regulującej Status Dziedzictwa Przyrodniczego i Kulturowego Puszczy Białowieskiej, który uwzględniał zarówno wartości przyrodnicze Puszczy Białowieskiej jak i potrzeby społeczności lokalnych.

Białowieża, dn. 14 października 2017

Prof. dr hab. Henryk Okarma – Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie -
przewodniczący Rady Naukowej IBS PAN

Prof. dr hab. Wiesław Bogdanowicz – Muzeum i Instytut Zoologii PAN w Warszawie

Dr hab. Marcin Brzeziński – Instytut Botaniki, Uniwersytet Warszawski

Prof. dr hab. Zygmunt Giżejowski – Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w
Olsztynie

Prof. dr hab. Joanna Gliwicz – Muzeum i Instytut Zoologii PAN w Warszawie

Dr Marta Kołodziej-Sobocińska – Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Prof. dr hab. Marek Konarzewski – Instytut Biologii, Uniwersytet w Białymstoku

Dr hab. Rafał Kowalczyk – Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Prof. dr hab. Michał Kozakiewicz – Instytut Zoologii, Uniwersytet Warszawski

Dr hab. Małgorzata Kruczek – Instytut Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego

Dr hab. Dries P. J. Kuijper – Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Prof. dr hab. Jacek Radwan – Instytut Biologii Środowiska, Uniwersytet im. Adama
Mickiewicza w Poznaniu

Prof. dr hab. Mirosław Ratkiewicz – Instytut Biologii, Uniwersytet w Białymstoku

Dr hab. Ireneusz Ruczyński – Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Dr hab. Krzysztof Schmidt – Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Prof. dr hab. Jacek M. Szymura – Instytut Zoologii i Badań Biomedycznych Uniwersytetu
Jagiellońskiego

Prof. dr hab. Jan R. E. Taylor – Instytut Biologii, Uniwersytet w Białymstoku

Dr hab. Małgorzata Tokarska – Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Prof. dr hab. January Weiner – Instytut Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego

Prof. dr hab. Mieczysław Wolsan – Muzeum i Instytut Zoologii PAN w Warszawie

Prof. dr hab. Jan M. Wójcik – Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Dr hab. Andrzej Zalewski – Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Dr hab. Karol Zub – Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży